

Traducător: Kristina Mutiș
Tehnoredactare: Mirela Negoită

Respect pentru oameni și cărți

JOHANNA SPYRI

Pentru comenzi și informații: 0341/881.647
www.edituraeduard.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SPYRI, JOHANNA

Heidi / Johanna Spyri. - Lumina : Editura Eduard, 2019
ISBN 978-606-571-658-2

821.112.2

© S.C. Eduard Publishing S.R.L. Toate drepturile rezervate.

JOHANNA SPYRI

HEIDI

 **editura
Eduard**

CUPRINS

I. Întâlnirea cu Unchiul de la munte	5
II. La Bunicul.....	17
III. La pășune	20
IV. În vizită la Bunica	33
V. O vizită și pe urmă încă una, cu și mai multe urmări.....	47
VI. Un capitol nou și alte multe lucruri.....	58
VII. Domnișoara Rottenmeier are o zi neliniștită	66
VIII. În familia Sesemann este mare agitație	80
IX. Stăpânul aude în casa lui ce nu a auzit niciodată	91
X. O bunică	98
XI. Heidi câștigă pe de o parte, însă pierde pe de alta.....	108
XII. Casa familiei Sesemann este bântuită	114
XIII. Seară de vară la pășune	127
XIV. Duminica, în dangăt de clopot	145
XV. Pregătiri de călătorie	160
XVI. Un musafir din munți	169
XVII. Răsplata	180
XVIII. Iarna în Dőrfli.....	191
XIX. Iarna pare că nu se mai sfărșește.....	204
XX. Prietenii de departe se întâlnesc	211
XXI. Ce se mai întâmplă în Alpi	227
XXII. O întâmplare neașteptată	235
XXIII. La revedere, nu adio.....	249

I. Întâlnirea cu Unchiul de la munte

Din frumosul sat Maienfeld pornește o potecă ce străbate tăpșanele verzi și pline de vegetație până la poalele munților, care prin acele părți răsar înalți și voinici direct din câmpie. Acolo unde începe poteca, începe și un șes cu iarba pitică și cu arbuști vânjoși, ce însoțesc călătorul pe tot drumul spre munte, fiindcă acest drumeag nu se oprește decât pe pantele Munților Alpi.

Pe această potecă ce ducea spre munte urca, într-o dimineață însorită de iunie, o fată înaltă și zdravănă, târând după ea de mâna un copil cu obrăjorii atât de aprinși încât păreau arși de soare. Iar acest lucru nici nu era de mirare, întrucât, în ciuda soarelui fierbinte de iunie, copilul era atât de bine înofolit de parcă ar fi urmat ca din clipă în clipă să se declanșeze înghețul. Fetița, căci de o fetiță era vorba, trebuie să fi avut în jur de cinci ani. Nimeni nu putea spune însă dacă era slabă sau plinuță, căci era îmbrăcată cu două, dacă nu chiar trei rochii suprapuse, fiind înfășurată peste acestea și cu un șal gros din lână, de culoare roșie, astfel încât micuța ființă nu era decât o formă rotundă, fără un contur precis, în picioare fiind încălțată cu o pereche de bocanci grei de munte, cu ținte pe talpă, din cauza căroră tropăia măruntel și cu mare efort pentru a ține pasul cu Tânăra de lângă ea. După o oră de mers prin câmpie, intrără într-un cătun numit Dörfli, aflat exact la jumătatea drumului spre munte. O dată ajunse aici, călătoarele noastre fură întâmpinate de strigăte de recunoaștere din partea majorității locuitorilor, fiind salutate când de la o fereastră, când printr-o ușă deschisă, alteori chiar

de către cei cu care se întâlneau în cale, fiindcă trebuie spus că orașelul era chiar locul de naștere al tinerei femei cu care am făcut cunoștință mai devreme. Aceasta însă nu poposi nicăieri, ci își urmă drumul și răspunse din mers la toate semnele de bunăvință ce i se arătară. Când erau foarte aproape să iasă din cătun, pe ușa deschisă a unei case se auzi un strigăt:

– Așteaptă puțin, Dete, dacă mergi sus, vin și eu cu tine!

Tânără noastră se opri locului. Fetița făcu imediat la fel, își desprinse mânuța din pumnul ei și se așeză direct pe pământ.

– Ai obosit, Heidi? o întrebă însotitoarea ei.

– Nu, răspunse fetița, dar nu mai pot de cald.

– Hai că ajungem imediat, mai trebuie să te fortezi puțin să faci pași mai mari și pe urmă, într-o oră, ajungem! O încurajă Tânără femeie.

În acel moment, pe ușa casei lângă care poposiseră își făcu apariția o femeie arătoasă care se alătură celor două călătoare. Fetița se ridică de jos și o porni în spatele celor două tinere care începură pe dată, pline de vioiciune, să sporovăiască vrute și nevrute despre locuitorii din Dörfli, și nu numai.

– Dar ce vrei să faci cu copila, Dete? întrebă nou-venita. Este fetița surorii tale, cea care a murit?

– Da, ea este, răspunse Dete, și o duc sus la Bunicul, ca să rămână acolo.

– Cum, vrei să lași copilul cu Unchiul de la munte? Cred că nu ești întreagă la minte, Dete! Cum poți să faci aşa ceva? Oricum, bătrânul te va trimite înapoi!

– Nu are cum să facă aşa ceva, doar e bunică-su, trebuie să facă și el ceva, până acum eu am fost cea care am avut grija de fată și trebuie să-ți spun, Barbel, că am găsit un post bun, care nu îmi mai lasă însă timp să mă ocup de copil, fiindcă trebuie să plec. Așa că este rândul Bunicului să-și facă și el datoria!

– Da, dacă ar fi altfel de om, ai avea perfectă dreptate, se grăbi să spună Barbel. Însă știi și tu prea bine, ce-o să poată face el cu un copil, și încă cu unul atât de mic? Așa ceva nu se poate! Dar tu ce spui că ți-ai găsit?

– Un post foarte bun la Frankfurt, o lămuri Dete. Stăpânii au fost vara trecută la băi, camera lor era pe corridorul pe care îl aveam eu în primire și încă de atunci au vrut să mă ia cu ei, dar nu am putut pleca. Însă acum au venit din nou și m-au rugat și de data asta să plec cu ei, aşa că acum nu mai vreau să pierd ocazia!

– Nu aș vrea în ruptul capului să fiu în locul copilei! strigă Barbel cu o mimică expresivă. Toată lumea știe ce fel-de om e bătrânul ăla de pe munte! Nu vrea să aibă de-a face cu absolut nimeni, nu a mai călcăt în biserică de ani de zile și dacă din an în Paște coboară cu bâta după el din creierii munților, toată lumea i se ferește din cale. Cu sprâncenele alea groase și cu barba cât toate zilele, zici că e un sălbatic, încât ți-e teamă să te întâlnești cu el când ești singur.

– Și ce dacă? Este bunicul fetei și trebuie să aibă grijă de ea, nu o să-i facă nimic, și chiar dacă îi va face, el o să răspundă de asta, nu eu.

– Sunt curioasă să știu ce-o avea bătrânul în cap de are așa o privire fioroasă și preferă să trăiască taman în vârful muntelui. Se zic tot soiul de lucruri despre el. Tu nu știi nimic de chestia asta, Dete, sora ta nu ți-a povestit niciodată nimic?

– Sigur că mi-a povestit, însă nu pot să vorbesc despre asta. Dacă îi ajunge la urechi că am spus ceva despre el, nu va fi bine de mine!

Însă Barbel de mult ar fi vrut să afle care era treaba cu Unchiul de la munte, din ce cauză ura el oamenii, de ce locuia singur-singurel în creierii munților și de ce vorbeau oamenii

despre el tot timpul numai cu jumătate de gură, ca și când s-ar fi temut să fie împotriva lui, însă neputând nici de partea lui să fie. Barbel nu știa nici din ce cauză fusese bâtrânul poreclit Unchiul de la munte, însă dacă toată lumea îi spunea aşa, se obișnuise și ea; și tot timpul când se referea la el, îl numea Unchiul de la munte. Barbel se căsătorise de curând și se mutase de foarte puțin timp în Dörfli. Înainte locuise la câmpie, în Prättigau, aşa încât încă nu era la curent cu toate pățaniile și poveștile localnicilor de aici și din împrejurimi. Dete, cunoștința ei, se născuse în Dörfli și locuise aici până în urmă cu un an, cu mama ei, când aceasta muri, și fata se mută la câmpie, în Bad Ragaz, unde găsise un post bun de cameristă într-un mare hotel. O apucă pe Dete de braț și întrebă:

– Tu ești singura care cunoaște situația și, dacă îmi spui cum este, îmi pot da seama dacă sunt adevărate poveștile spuse de lume sau sunt numai scorneli. Așa că spune-mi ce s-a întâmplat cu bâtrânul de urăște atât de mult oamenii?

– Nu pot să-ți spun dacă toată viața a fost aşa cum este acum, fiindcă eu am douăzeci și șase de ani și el are șaptezeci. Așa că să nu te aștepți să afli de la mine cum era în tinerețe. Dacă aș ști însă că nu duci vorba la toată lumea care locuiește în Prättigau, ți-aș putea povesti destul de multe despre el. Fiindcă mama mea s-a născut în Domleschg, la fel ca el.

– Hai, măi Dete, se poate să spui una ca asta? dădu Barbel puțin înapoi. Dar nu se bârfește atât de mult în Prättigau și, la o adică, pot să țin ceva numai pentru mine fără probleme. Povestește-mi fără grijă!

– Bine, hai că-ți spun, dar să-ți ții gura! spuse Dete.

Însă copilul nu fu de găsit și mai mult ca sigur că trecuse ceva vreme de când nu mai venise pe urmele celor două tinere femei, care, în focul discuției, nu realizaseră că fetița nu mai era

după ele. Dete rămase pe loc, privind în urmă. Si nu se vedea nici urmă de copil.

– Acum o văd, se dumiri Barbel, vezi, acolo? și arătă cu degetul la o oarecare distanță de potecă. Se cățără pe pantă cu Peter și cu caprele lui. Nu-mi explic cum de a ieșit el astăzi atât de târziu la pășune. Așa, acum că am văzut că e totul în regulă cu ea, acum pot să te apuci să-mi povestești.

– Peter văd că nu trebuie să-și bată capul cu aia mică, observă Dete, nu e deloc proastă pentru cei cinci ani ai ei, cască bine ochii și pricepe tot ce se vorbește, am văzut de mult timp și sunt sigură că o să îi prindă bine chestia asta, fiindcă moșul nu are altceva decât două capre și o cabană.

– A avut vreodată mai mult de atât? întrebă Barbel.

– El? Da, odată a avut mai mult, răspunse Dete repede, a avut cea mai frumoasă gospodărie din Domleschg. Era fiul cel mai mare al unei familii bogate; și mai avea un frate care era liniștit și cuminte. A adus întreaga gospodărie la ruină și, până la urmă, mama și tatăl lui au murit de supărare, unul după celălalt, iar fratele și-a luat lumea în cap și a plecat în străinătate, fără să mai știe cineva ceva de el. Omul nostru, după ce a rămas fără de niciunel, decât numai cu prostul lui renume, a dispărut și el. O lungă bucată de timp, doisprezece sau chiar cincisprezece ani, nu a mai auzit nimeni de el, se pare că a intrat în armată. Apoi, dintr-o dată, apăru iar în Domleschg, cu un băiețel după el. Însă nimeni din oraș nu mai vră să aibă de-a face cu el și toate ușile i se închiseră în nas. Acest lucru l-a înrăit și mai mult și s-a jurat că nu va mai pune piciorul acolo, așa că a venit în Dörfli, unde a rămas cu băiatul. Nevastă-sa trebuie să fi fost o femeie pe care o cunoscuse în călătoriile lui și pe care o pierduse la scurt timp după căsătorie. Probabil că el mai rămăsese cu niște bani, fiindcă și-a dat fiul la școală să învețe

meseria de dulgher. Băiatul era foarte la locul lui și foarte bine văzut de oamenii din Dörfli. Însă bătrânul nu avea încredere în nimeni. Se mai vorbea și că ar fi dezertat din armată fiindcă avusese probleme cu unul pe care cică l-ar fi bătut bine. Noi îl cunoșteam din auzite, fiindcă bunica mamei mele și cu bunica lui erau verișoare îndepărțate. Așa că l-am numit Unchiul și cum, pe undeva, eram neamuri cu majoritatea oamenilor din Dörfli, au început și aceștia să îl numească aşa. Iar de când s-a mutat sus, la pășune, i se spune mereu Unchiul de la munte.

– Și cu băiețelul ce s-a mai întâmplat? întrebă Barbel foarte captivată de povestire.

– Așteaptă puțin, că urmează și partea asta, nu pot să-ți zic totul dintr-o dată! o liniști Dete. Așadar, pe Tobias l-a trimis la școală în Mels și, când a terminat cu învățătura, s-a întors în Dörfli și a luat-o de nevastă pe soră-mea, Adelheid, fiindcă de mici copii prinseseră drag unul de celălalt. O dată căsătoriți, ar fi putut-o duce foarte bine împreună. Însă căsnicia lor nu a durat mult. După doi ani, băiatul ajuta la ridicarea unei case, când s-a prăbușit un zid peste el și l-a lăsat mort pe loc. Și când Adelheid l-a văzut adus acasă de colegii lui, pe brațe, a suferit un soc groaznic și a căzut la pat, cuprinsă de fierbințeli groaznice. Nu și-a mai putut reveni din starea asta, cu atât mai mult cu cât întotdeauna avusese o sănătate mai șubredă. A zăcut zile întregi la pat, încât nici măcar nu puteai să-ți dai seama dacă era treză sau dormea. La câteva săptămâni după moartea bărbatului ei, am îngropat-o și pe Adelheid. Pe fetița lui Adelheid am luat-o la noi, mama și cu mine. Avea numai un anișor pe atunci. Pe urmă, vara trecută, mama a murit și eu mi-am găsit de lucru la băi, aşa că am luat-o cu mine și am lăsat-o în Pfäfferseldorf la bătrâna Ursel, contra cost. Am putut să rămân și pe timp de iarnă acolo, fiindcă se găsea

destul de lucru și eu mă pricepeam și la cusut, și la croșetă, dar în primăvară a venit din nou familia aia de vază de care îți povesteam la început, cei care au vrut să mă ia cu ei încă de anul trecut. Poimâine plecăm și postul e nemaipomenit, aşa cum îți-am zis deja.

– Și copila vrei să o lași cu moșul? Nu-mi vine să cred că te poți gândi la aşa ceva, spuse Barbel minunându-se.

– Păi ce-ți închipui? îi replică Dete. Eu am făcut pentru acest copil ce era mai important și acum el să nu facă nimic? Îți dai seama că nu pot căra după mine la Frankfurt un copil de cinci ani, aşa că ce să fac cu ea? Dar, că veni vorba, tu încotro mergi, Barbel, că deja mai avem puțin și ajungem la pășune.

– Eu am ajuns deja unde voiam, îi răspunse Barbel. Am ceva de vorbit cu mama păstorului de capre, îmi toarce în timpul iernii. Așa că rămâi cu bine, Dete, mult noroc!

Dete dădu mâna cu ea și rămase locului, urmărind-o cu privirea cum intra în coliba mică și cenușie ce se găsea într-o poieniță de la marginea potecii, ferită de vânturile de munte. Coliba se găsea exact la jumătatea drumului între Dörfli și pășune și era atât de dărăpănată și distrusă încât părea că e foarte periculos de locuit în ea pe timp de iarnă, iar când vântul puternic șuiera și spulbera tot ce îi stătea în cale, era mai mult ca sigur că scârțâia din toate încheieturile și balamalele.

Aici locuia păstorul de capre, băiatul de unsprezece ani care în fiecare dimineață lua caprele din Dörfli și le ducea sus, la pășune, ca să pască până la lăsarea serii iarba cea scurtă și grasă de acolo. La apus, băiatul cobora din nou cu caprele cele sprintene și, o dată ajuns în sat, băga două degete în gură și fluiera atât de puternic încât fiecare știa că venise timpul să-și recupereze animalul. De obicei, veneau fetițe și băieți, fiindcă nu aveau de ce să se teamă de pașnicele căprițe. La fel se întâmpla

zi de zi pe parcursul verii și, după ce-și făcea datoria, Peter se întorcea la ale sale. El trăia în coliba cea dărăpănată împreună cu mama lui și cu bunica cea oarbă. În fiecare dimineață trebuia să se trezească foarte devreme, iar seara ajungea foarte târziu. Dimineața mâncă o bucată de pâine și bea o cană cu lapte, iar seara, după ce mâncă repede același lucru, se ducea la culcare. Tatăl lui, care fusese tot păstor de capre, fiindcă în copilărie făcuse și el același lucru ca și fiul său, murise pe când se afla la tăiat copaci în pădure. Mamei lui, al cărei nume era Brigitte, i se mai spunea și păstorița. Iar pe bunica, pe care o cunoșteau toți oamenii din împrejurimi, indiferent dacă erau tineri sau bătrâni, o numea pur și simplu Bunica.

Dete așteptă zece minute uitându-se de jur împrejur, în speranța că va da cu ochii de copii și de turma de capre, însă aceștia nu se vedeaui nicăieri. Așa că fata urcă mai sus puțin, pe potecă, pentru a putea vedea toată panta, până jos de tot, și se mai uită o dată cu atenție în jur, cu nerăbdarea citindu-își pe chip și în gesturi. În acest timp, copiii o luaseră pe o altă potecă, fiindcă Peter cunoștea toate colțisoarele din zonă în care se găsea iarbă grăsă și proaspătă pentru caprele lui. Din acest motiv, băiatul hăldăuia foarte mult cu turma lui. Fetița urcase la început fără să crăcnească, obosită moartă, înfofolită până peste poate, sfotărându-se din toate puterile. Nu spunea nici măcar un cuvîntel, doar se uita fix când la Peter, care, cu picioarele lui lungi, sărea fără efort de colo-colo, când la căprițe, care țopăiau cu și mai mare ușurință peste bolovani și tufișuri, cățărându-se pe munte. Deodată, copila se aşeză pe pământ și își smulse din picioare bocancii și ciorapii. Apoi se ridică și începu să-și desfășoare din jurul gâtului fularul cel gros și roșu și își desfăcu rochiile pe care Dete îi le pusese una peste cealaltă, inclusiv cea de duminică, pentru a nu fi nevoită să

care un bagaj în plus. După ce scăpă și de ultima rochie, cea de toată ziua, rămase într-o cămașuță cu mâneci scurte, după care începu să țopăie de bucurie cu mânuștele pe sus. Pe urmă, mulțumită, puse toate hainele de care se dezbrăcase într-o grămăjoară, apoi se repezi sprintenă după căprițe și după Peter, simțindu-se nespus de ușurică și fericită.

Peter nu observase ce făcuse fetița câtă vreme rămăsese în urmă. Când o văzu în noua ei ținută, prinse a zâmbi cu toată față și când se mai uită și în urmă și văzu grămăjoara de hăinuțe, prinse a râde din toată inima, iar zâmbetul i se lăti pe chip de la o ureche la cealaltă. Însă nu scoase niciun cuvânt. Cum fetița se simțea acum cu mult mai liberă și mai odihnită, intră în vorbă cu Peter, așa că băiatul fu nevoie să înceapă și el să vorbească, întrucât avea de răspuns la o mulțime de întrebări, cum ar fi câte capre are și unde le duce, și ce face cu ele acolo unde le duce. Într-un târziu, cei doi copii ajunseră, cu tot cu capre, la colibă și intrară în raza vederii mătușii Dete, care deja era furioasă și începu să strige supărată foc:

– Heidi, ce-ai făcut? Uită-te la tine cum arăți! Unde ți-ai lăsat rochiile și șalul? Ți-am cumpărat ghete noi și ți-am împletit și ciorapi și acum nu mai ai nimic! Nimic! Heidi, spune ceva, unde ai lăsat lucrurile?

Copila arăta cu degetul spre un loc de pe munte și spuse:

– Acolo!

Mătușa urmări din priviri locul indicat de Heidi și văzu ceva nedefinit, care avea în vîrf un punct roșu, ce nu putea fi altceva decât șalul.

– Nefericito ce ești! strigă Tânăra femeie, supărată nevoie mare. Ce ți-o fi dat prin cap să te dezbraci de toate hainele?

– Nu am nevoie de ele! spuse copila, fără să arate nicio părere de rău pentru fapta sa.

Respect pentru autor și carte

— Ah, copil nerecunoscător și neascultător ce ești, dar chiar nu ai nimic în capul ăla? Peter, hai, du-te repede și adu lucrurile, hai, repede, și nu te mai holba la mine!

— Deja am întârziat, răsunse Peter și rămase locului în același loc de unde ascultase toate văicările femeii, cu mâinile adânc înfipte în buzunare.

— Nu fac altceva decât să stai acolo și să caști ochii la mine! strigă Dete la băiat.

În aceeași clipă Peter își luă picioarele la spinare și se repezi pe potecă în jos și în câteva clipe ajunse în locul unde se afla grămăjora de haine, le ridică de jos și cât ai zice pește se întoarse cu ele în locul unde îl așteptau fetele. Dete nu avu încotro și îi dădu moneda pe care băiatul o făcu pe dată nevăzută în unul din buzunarele sale.

— Poți să cari bocceaua până sus la Unchiul, și-așa e în drumul tău, puse Dete în vreme ce porniră să urce pantă. Acesta luă bocceaua sub brațul stâng, și o porni după ele, în timp ce în dreapta legăna nuiua cu care ghida turma. Heidi șopâia în rând cu căprițele, fericită nevoie mare. Peste trei sferturi de oră ajunseră și ei sus, la pășune, unde, ferită de vânturile puternice, stătea cabana bătrânlui Unchi. Poteca urca și mai sus, spre păsunile de la înălțime, mai întâi la cele cu iarba grasă, apoi pe măsură ce urcă tot mai sus, la cele aride și reci. Într-o parte a cabanei, cea care dădea spre vale, fusese montată o bancă. Aici stătea Unchiul, pufăind dintr-o pipă, privind liniștit la micul grup care se aprobia, mai întâi copiii, apoi caprele și la sfârșit Dete, care încetul cu încetul, pe măsură ce se aprobiau de casa lui, rămăsese tot mai în urma celorlații. Heidi fu cea care ajunse prima sus. Fetița merse direct la bătrân, și întinse mâna și vorbi:

— Bună seara, Bunicule!

— Cum așa? întrebă bătrânul cu voce aspră, întinzându-i fetiței mâna privind-o pe sub sprâncenele stufoase.

Heidi își întoarse netulburată privirea, fără ca măcar să clipească, fiindcă Bunicul i se părea foarte interesant de studiat, cu barba lui deasă și lungă și cu sprâncenele dese, cărunte și îmbinate pe frunte. Între timp, ajunse și mătușa în poiană, împreună cu Peter, care rămase locului, studiind scena ce se derula în fața lui.

— Bună ziua, Unchiule, spuse Dete, am venit să ţi-o aduc pe fata lui Tobias și a Adelheidei. Probabil că nu o mai recunoști.

— Așa, și ce să facă la mine? întrebă bătrânul scurt. Și tu de colo, și strigă el lui Peter, du-te odată cu caprele alea, că și așa ai întârziat! la-le și pe ale mele și du-te!

Peter dispără pe data, ascultător, căci Unchiul îi aruncase o privire încât băiatul realiză că văzuse mai mult decât trebuia.

— Fata trebuie să rămână la dumneata, Unchiule, și răsunse Dete la întrebare. Cred că mi-am făcut destul datoria față de ea în acești patru ani cât a stat la mine, acum a venit momentul să stea cu dumneata.

— Așa deci, o fulgeră bătrânul cu privirea pe Dete. Și când copila va începe să plângă după tine și să facă mofturi, cum fac copiii mici și răzgâiați, atunci eu ce să fac cu ea?

— Asta-i problema dumitale, și replică Dete, nici pe mine nu m-a învățat nimeni cum trebuie să am grijă de un copil de numai un an. Acum trebuie să-mi văd de slujbă și dumneata ești cea mai apropiată rudă a copilului; dacă nu vrei să o ții, atunci poți să faci ce vrei cu ea și vei răspunde pentru asta!

Dete nu evaluase corect situația și, din acest motiv, își dăduse drumul la gură și spuse mult mai multe decât avusese de gând. Auzind ultimele ei cuvinte, Unchiul sări în picioare, apoi întinse brațul și zise poruncitor: